

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

§. 2. Monstri acceptio, & exempla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

Psal. 45. 9.
1 Paral.
16. 8.
Pl. 104. 1.

ad sapientissimi Gubernatoris Mundi
equissimã providentiam, cum maxima ad-
miratione contemplandam. Quò digitum
intendit regius Psalles, cùm ait: *Venite, &
videte opera Domini, quæ posuit prodigia super
terram.* Et alio loco: *Confitemini Domino,
& invocate nomen eius: notas facite in populis
ad inventiones eius. Cantate ei, & Psallite ei:
& narrate omnia mirabilia eius.* Non erit
hæc Agathonia cantio, quæ sola argumen-
ti suavitate permulceat; sed vtiliter iucun-
dam disputationem propinabit.

§. II.

Monstri acceptio, & exempla.

Monstrum autem Grammaticis, quòd
aliquid significando monstret, dictum,
etsi aliqui inter animantia, siue homines,
siue bruta, *Portentum* verò in rebus inani-
matis duntaxat aiunt reperiri; parum
tamen refert, de vtris id nomen vsurpes.
Potest enim æquè aliquid in cælo, elemen-
tis, lapidibus aut metallis monstrari, ac
in hominibus aut brutis portendi. Est igitur
Monstrum vniuersim aliquid prater na-
turam editum, aut procreatum: vel, vt in
scholis loquuntur, est effectus nature, qui de-
uiat a recta consuetudine, secundum speciem, di-
spositione.

Dispositione. Itaque quò magis deuiat, magis est monstrum; & prodigij mensura, est erroris magnitudo. Sic

Scilicet horreres, maioraq; monstra putares, Iuuenal. Satyr. 2.

Si mulier vitulum, vel si bos ederet agnũ.

Sic monstrum dictum est, quando Meles Sardinum rex sustulit ex pellice leonem, homo illius parens, qui filius esse non potuit. Quamuis enim neque vitulus alioqui, neque agnus, neque leo est monstrum, si primum vacca, alterum ouis, tertium leæna pariat; partus tamen isti, quando à progenitoribus suis in totum discrepant, in totum sunt monstra, quia in totum deuiant à recta consuetudine, secundum speciem, dispositione. Ne autem, in naturæ historia, Poëtica duntaxat autoritate, aut exemplo conficto niti videamur, testantur fide digni scriptores, aliquid simile euenisse.

Herodot. lib. 1.

Nam ex muliere vitulum natum affirmat Isidorus. Idem affirmant alij factum apud Iudæos. Fertur enim, paulo ante Hierosolymitanæ ciuitatis euerfionem, bos agnum, pro maximo utique monstro habitum, peperisse. Quanquam autem res ita se habeat, vulgò tamen magis monstra esse putantur

Isid. 1. 11.
Origin.
Niceph.
lib. 2. c. 4.
hitt. Eccl.
& Ioseph.
lib. 7. de
bell. Iud.
cap. 12.

Aristot.
lib. 4. de
generat.
animal.
cap. 3. A.
Gellius
noct. At-
tic. lib. 9.
c. 4. Vide
& Plin.
lib. 5. c. 8.
1. 7. cap. 2.
Isidor.
lib. 11. c. 3.

tantur, quæ non in totum, sed in partibus
solùm diuersarum naturarum mixturâ à
specie deerrant, vt puer capite arietino, vi-
tulus humano, ouis bubulo, equus asinino,
nati, teste Aristotele; & Arimaspi, qui,
ritu Cyclopi Homerici, vnum oculum in
fronte gerunt; itemque qui sine ceruici-
bus oculos habent in humeris, vt recenset
Gellius; & qui caninis capitibus, pro hu-
mana voce, latratum edunt: aut qui ma-
gis sunt variegati, vt cùm regnante, apud
Gallos, Ludouico duodecimo, & sedente
in pontificatu Iulio secundo, monstrum
natum est, Rauennæ, habens cornu in ca-
pite, vtrinque alas, brachia nulla, pedem
vnum, oculum in genu, vtrumque sexum,
in medio pectore ypsilon, & crucis effigiẽ.
Nimirum hæc talia oculo insueta, & in
vno corpore diuersarum alioquin anima-
rum organa, enormiora videntur, cùm ta-
men reipsa illa, quæ tota degenerant ab
vno, vel vtroque genitore, plus errent, si
cùm specie illorum, & origine sua compa-
rentur. Similior quippe est homini partus,
qui aliquid habet hominis, quàm qui ni-
hil. Atque hæc quidem, quid sint *Monstra*,
docent. Videndum nunc est etiam, an ta-
lia,

lia, & quàm varia, itemque quibus in rebus occurrant? Illis enim negatis, nequicquam diuinæ potestatis, bonitatis, & æquitatis in ijs iudicia indagaremus: at enucleatè perspectis, exclamare nobis libebit:

Quis similis tui in fortibus, Domine? quis similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis faciens mirabilia? Exod. 5.
11.

§. III.

An Monstra in omnibus rebus, ac etiam in artibus dentur.

Reperiuntur itaque eiusmodi incon-
sueti naturæ effectus, in omni propemodum rerum genere, in elementis, in lapidibus, in metallis, in plantis, in bestijs, in hominibus, apud quos non natura tantùm errat, sed sæpiùs etiam mores, qui à ratione deuij haud immeritò & ipsi *monstrorosi* appellantur: sicut & aliæ quædam res insolitæ & inconsuetæ. Artes autem, etiam quando monstra producant, si scitè producant, non errant, sed id producant, quod volunt. Quare picti, aut sculpti Satyrisci, Tragelaphi, Hippocentauri, non tam monstra, quàm imagines monstrorum sunt appellandi. Quòd si quis, præter mentem suam, aut contra voluntatem,